

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ГАЗЕТА,

орган української соціалдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

— 40 сот. —

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ:

— „ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3., —
I. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу газету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуються тільки з konieczности, бо не хочемо позбавити наших читачів свого рідного слова.

Упадок гетьмана.

...А наші ішовельможні гетьмани? Хто вони? Варшавське сміття, грабля Москви...

Овсію Гончаренко, селянський син України! Се ти минулого року в жовтні слав депешу з чигиринського з'їзду „Вільного козацтва“ до російського генерала Скоропадського з проханням, щоб він ласкаво зволив прийняти гідність козацького атамана України, бо ти думав, що в тебе українське серце, що в гетьманського нащадка пливе українська кров. Се ти проголошував при кінці минулого року в Білій Церкві атамана Скоропадського гетьманом ліво- і правобережної України, бо ти лелівав мрію про славу будучину України, „що обдірана сиротою понад Дніпром плаче“.

Гончаренко! Се при Твоєї допомозі ріс в славу й силу гетьман і його писар Полтавець-Остриця, бо ти думав, що він спасе Україну від тяжкого лихоліття.

Колиж Ти стояв в окопах на фундуклівській вулиці і проганяв з Києва російську злочот, то шеміло тебе серце, що там не було гетьмана. Ти мусів плакати, як большевицькі гармати бомбардували матір руських городів, Київ, а твій гетьман укривався десь під спідницею польської графині Браницької. Ти тяжко заривав в васьківській тюрмі, в яку тебе кинув твій гетьман при допомозі німецьких багнетів. До твого ридання прилучувались зойки десятків тисяч в'язнів синів України, що їх твій гетьман тамтуди кинув, як „большевиків“. Сидячи в тюрмі, ти чув, що твій гетьман тільки з московськими і польськими поміщиками при допомозі німецьких і австрійських військ плюндрує українську землю, палить українські села, накладає мільйонні контрибуції на українські діти й жінки. Ти чув, що гетьман дозволяє Німцям і Австрійцям та Мадьярам вивозити з України всяке добро, навіть шмати. Ти чув, що гетьман братається з Вільгельмом і при його допомозі задумує реставрувати царську імперію. Ти чув, що гонить проч від себе українських патріотів, а збирає круг себе російське чорносотенне чиновництво і військо і грішми та муніцією підпирас добровольчу армію Деніна на Півдні. Ти все те чув. Ти багато бачив, ти терпів за себе й український народ, терпів тим більше, що Скоропадський виріс на твоїх плечах.

Овсію Гончаренко! Місто спасителя України твій гетьман став катом України і знищив її гірше, чим всі татарські напади.

Якаж була твоя радість, як Петлюра розбив замки васьківської тюрми і пізав тебе на бій з катом! Гетьман не здригнувся і підняв меч на український народ і згинув в боротьбі з власним народом.

Овсію Гончаренко! Сину українського народу! Нехай проклятою буде пам'ять послідного яшовельможного гетьмана! Нехай ся проклята пам'ять раз на все буде для українського народу наукою, що всякі царі, всякі гетьмани, всякі тирані були, є і будуть найбільшими ворогами, зрадниками та катми народу!

Маніфест угорських Українців.

В Пряшеві відбулися дня 19. падолиста с. р. збори Української Народної Ради, заложеної дня 8. падолиста с. р. На сих зборах Рада розширилася, уконституувалася й ухвалила текст політичного маніфесту.

Головою Ради вибрано пос. Антона Бескида; касієром є д-р Володимир Туркияк, адвокат в Пряшеві.

Маніфест Ради, виданий угро-українським нарічем (Рада називається в маніфесті „Руска Народна Рада“, наш наріч — „Русини“) з датою 19. падолиста містить отсі політичні домагання:

„Рада стоїть у всім на основі Вільсонівських точок і тому:

1) домагається для Українців в етнографічних границях права свободного самозначення народів;

2) відповідно демократичним часам Рада домагається повної національної свободи і домагається, щоб мала участь в тій самій долі, яку досягнуть інші народи Угорщини;

3) Рада протестує проти того, щоб нас порозривано або проти нашої волі до чужих народів прилучено;

4) Рада домагається, щоб була репрезентована на міжнародній мировій конференції і як там так і перед іншими чинниками могла предложити й оборонити свої домагання“.

Загранична політика України.

(Кінець).

„Самоозначення народів“ і відомі „точки“ Вільсона. В них заповіджено в національним питанням сповнення сих домагань, які є домаганнями нашого народу. Будь нам дано певність, що ці точки будуть справді додержані, що вони стануть справді основою миру, тоді нам нічого тривожитися за найближшу нашу будучину. Але якраз ся певність не є безусловна. Якраз може статися, що по віднесеній побіді правительства союзних держав можуть не придержуватися кличів, які піднесли й проголосили своїми, коли ще жевріла боротьба. Досвід усієї історії людства й досвід сеї війни кажуть, що побідна війна скріпляла все в кожній державі реакційні, імперіалістичні течії. Підчас сеї війни переносилося забороні світової реакції все в державу, яка тішила-ся успіхами свого зброю. Була головним гніздом реакції царська Росія. Прогнано з Росії побідною революцією, перенеслася світова реакція в Німеччину, коли Німеччина стояла на шпиль військових успіхів. З програною центральних держав приходить черга на держави порозуміння. Ім прийдеться зовсім певно скупатися у хвили реакції. Нині вже чимало почули ми із заходу такого, що не дасться ніяк погодити із сими кличами свободолюбів, людськості, демократії та поступу, які гомоніли звідтам ще недавно.

Мусимо бути приготувані на се, що політика держав порозуміння може спроневеритися своїм власним кличам.

Тасма твереза оцінка ситуації показує нам однаковож нетільки небезпеку, але й зброю і союзника в боротьбі.

Викликана й ведена в ім'я капіталістичних інтересів ся страшна війна викликала вже досі наслідки, зовсім ненамірені правительствами. Вона винесла на верх кличі, які були недавно ще побороювані тимиж правительствами, а зонайменше трактувані як утопія та фантазія. Вона заставила саміж ті правительства голосити кличі нового ладу — для конкуренції з противниками і для зєдинення собі власних народних мас. Вона захитала передусім в побіджених державах авторитет і силу правительства, скріпила й піднесла силу демократії.

Війна захитала вже нині нетільки держави, але й ті основи, на яких стояли держави та правительства, які її викликували. Захитано основи старого ладу нетільки для побіджених держав Гігантський підєм демократії не спиниться на межах Росії та Німеччини. Весь мир стоїть перед новим періодом життя, перед добою народоправства.

Коли держави порозуміння заявили, що не переговорюватимуть з Вільгельмом ні його правительство, тільки з німецьким народом, то вони проголосили засаду, яка і їх рівнож обов'язує. Змусить їх до сього власна народня маса, побідна всесвітня демократія.

І ся демократія, се союзник України.

Для неї, для народних мас усіх народів домагання справедливого, трівогого мира, заведення

рівності поміж народами світа, зліснення самоозначення народів — се не фраза, диктувана дипломатичною грою. Для неї усе те konieczність, неминуха konieczність, як що світови не має загрожувати далі марево нових воєн, як що не має остоятися атмосфера, в якій під брязкіт мечів удержували правительства в поневоленню свої власні люди.

У театрі всесвітньої війни dokonалася по часті і dokonується далі велика зміна. В місце „правительств держав“, виступають на сцену самі народи, демократичні, народні заступництва перебирають в свої руки режисерію. Їх ділом має бути будучність.

Для міжнародної політики України стелиться ясно дорога. Наша побіда зв'язана з побідою всесвітньої демократії. Нашим союзником, демократії усіх народів. До них треба нам звернутися дорогою широкої, енергійної політичної акції.

Дні, коли під першими важкими ударами війни захиталася, як здавалося, міжнародна солідарність пролетаріату, ці дні були й для України найтяжчими днями. Відродження інтернаціоналу дає тепер сильні підстави для нашої заграничної політики.

При тім ні на момент не вільно забувати, що міжнародні відносини самі не рішатимуть про нашу долю. Вона передусім у наших руках. Загранична політика може тільки скріпити се, що добудемо самі власними руками, творчою роботою. (—)

Революція в Німеччині.

Дня 9. листопада перейшла вся власть в Німеччині в руки народнього комісаріату, зложеного з шістьох членів, самих соціалдемократів. Ресортів портфелі полишено в руках спеціалістів з міщанських кругів. В народнім комісаріаті заступлені є оба крила соціалдемократії — умірковане ревізіоністичне з Шайдеманом, Ебертом і Ляндсбергом і ліве революційне з Газом і Бартом, сторонниками Лібкнехта. Є се теперішнє офіційне правительство Німеччини.

Більшу власть і силу від сього офіційного правительства мають робітничі й жовнірські ради з їх головним виконавчим комітетом, на чолі котрого стоїть Міллер і Молькенбург. За ними стоїть все революційне робітництво й революційно настроєне військо, зорганізоване в відділі Спартикуса, щось в роді російської червоної гвардії, на чолі котрих стоїть Лібкнехт і Роза Люксембург.

Між обома відломами партії приходить і приходить мусить до непорозуміння і конфліктів. Лівиця соціалдемократії домагається негайного заведення диктатури пролетаріату й введення в життя цілої максимальної програми в дорозі декретів, на взір російських большевиків. Ревізіоністи на разі не хочуть тикати приватної власності на средства продукції і всі соціальні та господарські реформи хочуть відложити до установчих зборів. Тов. Еберт наміряє лише ще до установчих зборів наложити високий маєтковий і дохідовий податок, при чім ставить програму на усунення всякого доходу без праці.

Речинець виборів до установчих зборів установлено на 16 січня 1919, о скільки на се згодиться всенімецький зїзд робітничих і жовнірських рад, який скликано на 16 грудня.

Революція в Німеччині знаходиться в подібній стадії, як находилася російська революція за часів Керенського. Становище тов. Еберта та Шайдемана під многими оглядами нагадує те становище, яке займав колись Керенський. Чи їх кінець буде такий самий, як Керенського, нині предвидіти ще ніхто не може. По стороні Еберта стоять без сумніву деякі військові круги й буржуазія і перед кількома днями домагалася навіть військова демонстрація в Берліні, щоб він проголосив себе президентом німецької республіки, а деякі військові відділи навіть на хвилину арештували виконавчий комітет робітничих і жовнірських рад. Все таки Еберт і товариші не сміють і не можуть виступити з оружною силою проти німецького робітництва й революційно настроєної частини війська, бо се означало би вибух го-

рожанської війни в Німеччині і внеслоби ще більший заколот в суспільне й політичне життя краю в сій власне хвилині, коли Німеччині грозить інвазія військ антану. Однак відносини такі, як вони є тепер, не можуть довго удержатися і вони вирішаться в один або другий бік дня 16 грудня на зїзді представників робітничих і жовнірських рад цілої Німеччини.

Протест Миколи Василька.

Замкнені від світа, подаємо за „Gazet-ojo Wieszn-ojo“, яка знов за віденськими газетами подає офіційний комунікат українського репрезентанта Миколи Василька:

„Дня 15. листопада 1918. ухвалила Українська Народня Рада у Львові: 1) Зорганізувати на підставі права самоозначення народів народну українську державу п. н. „Західня Українська Народня Республіка“. 2) В склад тої республіки входять простори давньої Галичини і Льодомерії й Буковини, як також угорські комітати: Шепес, Шарош, Земплін, Унгвар, Берег і Мармарош. 3) Правительственну владу виконує цілий нарід через своїх представників, вибраних на підставі загального, рівного й безпосередного та пропорційального права голосування без ріжниць пола. Аж до хвилі зібрання першої народньої конституанти буде виконувати управлюючу владу Українська Народня Рада з вибраними міністрами.

Українська Народня Рада і державний секретаріат вийшли перед насиллем польських військ зі Львова і перенеслися в найближшу околицю столиці. Тепер підносимо перед цілим світом торжественний протест проти того, що в самім осередку чисто української заселеної території, в супереч оголошеного президентом Вільсоном права самоозначення народів, польська меншість угрунтувала свою владу, полагаючи на насильстві й оголосила навіть наглі суди та тероризує нарід погромами.

Моє правління покликється на свідцтво людности Львова, що як довго воно виконувало там свою владу, так довго не було там ніяких терорів, противно панував спокій й лад“.

Напад на „Дністер“.

З неділі на понеділок зістала заалармувана служба „Дністра“ і всі мешканці камениці стрілами, зверненими на „Дністер“.

Відділ комплетно уоружених бандитів, убраний у військові мундтури, розбив силою браму в камениці та добивався далше до каси. Бандити тяжко побили та поранили возьних „Дністра“, які станули в обороні інституції.

Заалармувані горожанські сторожі та військовій патрулі вдалося нарешті арештувати та завести на поліцію бандитів.

По переслуханні бандитів, поліція випустила їх на волю. Бандити казали, що то з „Дністра“ стріляно на них. Та по переслуханні команданта польської патрулі та горожанської сторожі, які категорично заперечили, будьтоби з „Дністра“ стріляно, рішила поліція аж тепер придержати умундурованих та узброєних бандитів. Та вони щезли як дим...

Що чувати нового?

Райтер доносить з Вашингтону, що в американській сенаті розпочалася дебата над вільсонівськими 14 точками. Один републиканський сенатор зажадав, щоби Вільсон вяснив деякі точки, котрі всіляко можна толкувати. Він домагався, щоби президент не робив ніяких радикальних пропозицій, на які не мігби згодитися американський народ. Союз народів не може бути ніякою верховною владою, але має справувати виключно суд в міжнародних спорах і не може мішатися до внутрішніх справ народніх держав.

Півофіційно подають, що на льондонській конференції згодженося, що Німеччину як найтяжче належить покарати за всі насилля над людністю і осудити всі особи без огляду на рангу. Ходить тут передовсім о бувшого цисаря Вільгельма, що укривається тепер в Голландії.

Бюро Райтера доносить з Нового Йорку: Перед своїм відїздом до Європи заявив Вільсон, що він буде боротися проти мілітаризму, ніякою небудь формою він не проявлявбися. Розгром пруського мілітаризму вважає він за найважнішу частину своєї задачі.

Міжнародний конгрес не збереться перед скликанням німецької конституанти, бо коаліція не хоче годитися з теперішнім правительством, вірючи, що по зібранні конституанти дотеперішнє правительство уступить.

Примусове знесення воєнної служби буде предметом нарад мирового конгресу, після обіцянок лорда Чірчіла, котрий, після донесень з Льондону, приготує дотичне внесення.

„Baseler Volksblatt“ доносить, що від початку перемиря Німеччини із антаном гине в Німеччині з приводу голоду і фізичного вичерпання 50.000 людей й тижнево.

Будапештські часописи доносять, що гр. Михайло Каролі намагався відобрати собі життя, в чім перешкодили йому його приятелі. Причиною мала бути обставина, що антан не відказується обкрити територію Угорщини в хосен Чехо-Словаків, Румунів та Сербів.

Дня 4. с. м. переняв урядування новий посадики Відня Райман, провідник соціалдемократів в міській раді.

Як доносять віденські часописи, мав прибути там д-р Вассербергер зі Львова, щоб в тамошних кругах нафтових промисловців зтягнути позику для Польщі.

В Будапешті померла в наслідок еспанської грипі Лідія Ковач, перша жінка, як газетарська репортерка. Заєдно виступала вона в обороні прав чоловіка, прав жінки та опущених і покривджених.

З першим чесько-словацьким баталіоном вирушила на фронт перша чеська леґіонерка артистка-малярка Янка з Праги. Одіта по військовому, виконує точно військову службу та бере участь в військових операціях.

Воєнна ситуація.

ПАТ. оголошує отсей комунікат: На полудне від Львова відділ майора Бачинського заняв Солонку велику і малу. Польські відділи відперли ворога за Сихів. Наступ на Збоїска відперто. Під Хоросницею надармо наступав ворог на залізничну лінію. Неприятель острілював польські відділи огнем артилерії і крісів зі сторони Ляшок Мурованих і дороги зі Збоїска до Львова, пересуваючи свої відділи з Грибович до Малехова. Чесанів в польських руках. В Хирові і околиці без зміни. В Перемишлі спокій.

Начальна Команда польських військ на східню Галичину. Комунікат з 8. с. м.: Група майора Бачинського розбила українські відділи, посуваючись від сторони Сихова, при чім здобуто одну гармату, кріси і взято 53 полонених. Польські війська посунулися під Наварію. На північ від Львова відперто українські відділи, наступаючи з Дублян. Польська група, оперуюча коло Любачова заняла Чесанів.

„Rozbudka“ доносить, що ген. Розвадовський вїхав на інспекцію боєвих фронтів. Ген. Лєсьновський з армії Довбура Мусницького обняв тепер команду Львова і околиці.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

ГІСТЬ.

Моя хата з краю... Двері не запираються цілий день. На недостатку гостей не можу нарікати. А є вони ріжні: в мундурах, без мундурів, мушини, жінки, Українці, Поляки а навіть Жиди. Кожний приходить за якимсь ділом, за порадою, кожний нарікає на тяжкі часи, на лиху апровізацію Львова, на недостатку опалу, от чим душа накупіла.

Я згадав вище, що маю гостей і в мундурах. Так, були вони й у мене. Хлопці молоді, горячого тампераменту, в гарних, новеньких мундурах, пасованих черевиках, з крісами або револьверами. Переводили ревізію.

Сьогодні рано була в мене якраз пята з ряду ревізій... Чого вони шукають у мене, бігме не знаю! Нічого у мене не забирають, бо в мене нічого нема.

Та не можу забути нинішньої візити моїх умундурованих гостей.

На чолі їх стояв молодий, палкий чоловік. Перешукав моє мешкання. (Господи, а може у мене в хаті справді знаходяться які скарби, а я про се не знаю!?). Випитувався про ріжні, для мене нові й цікаві історії — і забрав усі числа „Впереду“ та „Доброї Новини“...

Забрав то забрав — куплю собі інші, подумав я.

Приходжу до дому на обід. Сідаю до стола лихий, бо голодний, а моя газдиня товче мені голову, що не могла в місті нічого дістати!...

Аж тут хтось пук-пук в двері. Певно знову якийсь гість. Отвиріаю — входить той самий молодий, умундурований чоловік (не розуміюся на нових шаржах) і подає мені забрані рано газети.

— Добродію! — каже по українськи. — Не гнівайтесь на мене. Служба службою. Віддаю вам вашу власність. Я забрав газети з цікавості, бо хотів знати, що пишуть Українці. Я — каже — Поляк по батькові, але моя мама Русинка...

Я побачив маленькі, дуже маленькі слізки в його очах. І мені було теж ніяково.

Ми розбалакались, як старі приятелі.

На відхідім я дав йому те, що в мене найдорожче — Кобзар Шевченка...

НОВИНКИ.

— Конфіскація. Вчорашне (9) число „Впереду“ сконфіскало нам пресове бюро за кінцеві уступи в статті: „Чи за Львів?“

— „Всесвітня війна — всесвітня революція“. Третю частину сеї статті помістимо в за трішнім числі „Впереду“.

— Наших львівських передплатників просимо покищо відбирати газету особисто, бо пересилка тепер дуже утруднена. — Адміністрація.

— Жидівська Національна Рада уконституувалася і офіційно передала свої нотифікації українському та польському правительству.

— 10.000 корон для жертв жидівських погромів зложили Українці міста Львова.

— Померла у Львові Ірина з Шашкевичів Куріцова, жінка надпоручника та урядника товариства „Сільський Господар“, в 32 році життя. Похорон відбувся вівторок, 10. с. м., в несприятливості мужа.

— Українському театрові не вільно давати вистав, бо „польський театр не грав підчас української інвазії“. Так рішила команда.

— Ревізії та арештування у Львові переводяться далі безупину.

— Український телеграм до Вільсона. РТА. доносить: Президент Національної Української Ради Петрушевич вислав до Вільсона і до коаліції радіотелеграму, повідомляючи їх про події в Західньо-Українській Республіці. В телерамі говориться, що польський уряд напав на республіку, що головнокомандуючий ген. Розвадовський бере Українців як закладників, що Поляки грозять Жидам погромами, що румунська армія заняла Буковину в імени короля Фердинанда і взиває коаліцію до дипломатичних кроків в тім напрямі, щоби Поляки й Румуни покинули українські області. (Про зміст і правдивість не ручимо, бо ми замкнені від світа, можемо подавати лише те, що подобається П. А. Т. — Ред.)

— В справі спису льонаторів. Додаткове оповіщення, видане до властителей домів і реальностей про списи льонаторів, розширюється в тім напрямі, що ті списи мають бути уміщені або в сінях, або має мати їх у себе властитель дому, о скільки мешкає на місці, або дозорець.

— Обложний стан мали завести Українці в Коломиї, Гвіздці, Косові і Яблонові, кажуть польські часописи. Сього не скорлюєш у Львові.

— Німецький кронпрінц зрікається прав до престолу. Німецький престолонаслідник Вільгельм підписав дня 1 грудня грамоту, в якій зрікається прав до королівської пруської і німецької цисарської корони.

— Звідні вони се набрали? Пишуть нам з міста: В польських газетах знаходимо шодня оголошення, в яких ріжні пановс поручають на продаж футра, убрання та інші річі. Можеби львівська поліція заглянула в сію торгівлю?

— На піддержання українського робітничого дневника зложили вчора (в коронах): Петя 10, Н. Н. 4, д-р Стасюк 20, Ярослав Бабій 10, Олена Косевичева 10, Галя Шепаровичева 10, А. К. 10, Ольга Завадська 10, Оля Діанич 20, П. Л. 100, Евген Стефанюк 40, Антін Семянів 10, Микола Тріс 20, Кость Драбанюк 30, Тимко Данилюк 10, Григорій Якимів 10, Михайло Гуцуляк 10, Омелян Двожкін 10, Іван Ганчарук 10. Разом 354.

Оповістки.

— До Жіноцтва у Львові. Всі жінки, що відвідують хорих та ранених по шпиталях, прошу негайно зголоситися до Жіночого Комітету при Горожанським Комітеті, вул. Руська ч. 3, другий поверх, в годинах від 11—1 в полудни. — Олена Косевич.

— Льональ Львівського Українського Горожанського Комітету знаходиться при вулиці Руській ч. 3, другий поверх.

Оголошення приймається по 1 короні за один петітовий рядок. За зміст оголошень редакція не відповідає.

ВП. О. ЦЕГЕЛЬСЬКОГО в КАМІНЦІ СТР. прошу зайнятися ласкаво моїм домом і дитиною, полишеною там без опіки. Поверну, скоро буде можливо. — Інженер Згорлякенич. 2—3

ФОТОГРАФА РЕЙСА в БРОДАХ просимо повідомити, що Генрик Фридерик і Аґнес є здорові. Все в порядку. 2—3

Хто має яку вістку про ПЕТРА ГАВРИША, уродженого у Львові, зволить повідомити матір, вулиця Личаківська ч. 28. 1—3

ВІКТОР ТАРНАВСЬКИЙ, Львів, вулиця Пекарська ч. 1 В, просить о вістку про свого сина Івана, який дня 25. листопада мав вїхати з конвінту в Хирові до Бережан. 1—3

Всіх лінарських наук

Д-р Іван Куровець

ординує

у Львові, вулиця Вірменська ч. 3. II. поверх.